

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
KONSTITUCINĖ PRIEŽIŪRA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Vaidotas A. Vaičaitis Kitas:	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	3 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	32	103

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Siekama, kad studentai įgytų sistemingų žinių apie konstitucinės teisės vieną iš svarbiausių institutų – konstitucinę priežiūrą, ugdomas gebėjimas suvokti Vakarų teisės tradicijoje visuotinai pripažįstamą Konstitucijos ir konstitucionalizmo, kaip teisinės valstybės (<i>rule of law</i>), demokratijos ir žmogaus teisių balanso, sampratą; bendrus Konstitucijos aiškinimo metodologijos pagrindus, taikomus Lietuvos ir užsienio šalių konstitucinių teismų. Siekiama, kad studentai puikiai išmanytų Lietuvos konstitucinės priežiūros modelį nacionalinės ir lyginamosios teisės kontekste, žinotų ir gebėtų analizuoti Lietuvos Konstitucinio Teismo svarbiausius nutarimus ir išvadas.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - įgis sistemingų žinių apie konstitucinės priežiūros institutą nacionalinės teisės ir lyginamuoju požiūriu ir taip pagilins savo konstitucinės teisės žinias;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas (projektas) ir kaupiamasis vertinimas už referatus, pranešimų pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- suvoks Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Konstitucinio Teismo įstatymo esmines nuostatas, susijusias su konstitucine priežiūra ir gebės jas paaiškinti, remiantis Konstitucinio teismo jurisprudencija;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas (projektas) ir kaupiamasis vertinimas už referatus, pranešimų pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- supras konstitucinės priežiūros instituto reikšmę Lietuvos Konstitucijoje;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas (projektas) ir kaupiamasis vertinimas už referatus, pranešimų pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- gebės kritiškai analizuoti oficialią Konstitucinio Teismo doktriną, vertinti ir komentuoti Konstitucinio teismo teiginių motyvus;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas (projektas) ir kaupiamasis vertinimas už referatus, pranešimų pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.

- gebės praktiškai pritaikyti teisės interpretavimo metodus;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas (projektas) ir kaupiamasis vertinimas už referatus, pranešimų pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- įgis žinių apie konstitucinį procesą Lietuvoje;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas (projektas) ir kaupiamasis vertinimas už referatus, pranešimų pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- įgis mokymosi gebėjimų, būtinų tolesnėms savarankiškomis studijoms.	Seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas (projektas) ir kaupiamasis vertinimas už referatus, pranešimų pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Konstitucijos, kaip teisinės valstybės, demokratijos ir žmogaus teisių balanso, samprata	2						2	7	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
2. Konstitucinės priežiūros modeliai ir paplitimas	2		1				3	10	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
3. Konstitucijos interpretavimo metodologija	2						2	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
4. Konstitucinio teismo funkcijos 1992 m. Konstitucijoje ir įstatymuose	2						2	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
5. LR Konstitucinio Teismo teisinis statusas	2		1				3	10	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
6. Atskiroji nuomonė LR Konstitucinio Teismo praktikoje	2						2	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas.
7. Dviguba pilietybė LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
8. Apkaltos institutas LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
9. Konstitucijos pataisa LR Konstitucinio Teismo doktrinoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
10. Konstitucinė šeimos samprata LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	10	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
11. Teismų nepriklausomumas LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
12. Religinių organizacijų konstitucinis statusas LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	10	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, referato, pristatymo ir rašto darbo rengimas
Iš viso	24		8				32	103	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pristatymas	10	Semestro metu	Vertinama iki 1 balo. Semestro metu kiekvienas studentas turi padaryti bent vienos dalyko temos iki 20 min. trukmės viešą pristatymą auditorijoje. Pristatyme vertinama: - pristatymo turinys; - pristatymo forma (įtaigumas, koncentruotas kalbėjimas, sklandumas, gebėjimas argumentuotai atsakyti į užduotus klausimus).
Referatas	10	Semestro metu	Vertinama iki 1 balo. Semestro metu kiekvienai dalyko temai studentai turi parašyti trumpą (iki 2 psl.) referatą ir likus darbo dienai iki paskaitos – įkelti į šiam dalykui sukurtą vietą Virtualioje mokymosi erdvėje (VMA). Studentams temą paskiria dėstytojas, kiekvienas studentas semestro metu parengia bent vieną referatą. Užsiėmimų metu parengtas referatas metu komentuojamas dėstytojo ir pačių studentų. Referate vertinama: - referato turinys; - referato forma; - dalyvavimas referato aptarime (gebėjimas argumentuotai atsakyti į užduotus klausimus, formuluoti problemas, teikti kritines pastabas). Atsiskaityti už referatą privaloma.
Rašto darbas (projektas)	80	Semestro gale	Vertinama iki 8 balų. Studentai turi parengti 10 psl. rašto darbą viena iš dalyko temų, į jo turinį integruojant ir pirmąsias keturias teorines kurso temas. Rašto darbe vertinama: - iki 6 balų už rašto darbų turinį (analizės išsamumas, nuoseklumas, pakankami šaltiniai, pagrįsti apibendrinimai ir pasiūlymai); - iki 2 balų už rašto darbo formą (aiški ir logiška struktūra, mokslinis stilius, tinkamas citavimas, laikomasi Teisės fakultete galiojančių rašto darbų rengimo reikalavimų). Rašto darbo (projekto) rengimas negalimas prieš tai neatsiskaičius už referatą. Galutinis dalyko įvertinimas gaunamas už rašto darbą (projektą) gautą balą sudedant su kaupiamaisiais balais, gautais už pristatymą ir referatą. Jei galutinis dalyko įvertinimas nesiekia 5 balų (ar yra žemesnis), gali vykti perlaikymas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
BIRMONTIENĖ, Toma <i>et al.</i>	2022	<i>Lietuvos konstitucinė teisė: vadovėlis.</i>		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas https://cris.mruni.eu/cris/entities/publication/1fc4183c-a5c7-4c89-bab5-8f352c5fd1b9
VAIČAITIS, Vaidotas A. (red.).	2016	Lietuvos konstitucionalizmo istorija. Istorinė Lietuvos Konstitucija (kol. monografija).		Vilnius: Vilniaus Universiteto leidykla. https://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2016/12/V.-Vai%C4%8Daitis-et-al.-Lietuvos-konstitucionalizmo-istorija.pdf
ŽALIMAS, Dainius (red.)	2018	Lietuvos konstitucionalizmas: ištakos, raida ir dabartis		https://lrkt.lt/data/public/uploads/2018/11/konstitucionalizmas-lietuvoje.pdf
VAIČAITIS, Vaidotas, A.	2020	Konstitucijos interpretavimo samprata. Iš <i>Lietuvos ir Lenkijos konstitucinės teisės aktualijos</i>		Vilnius: Vilniaus Universiteto leidykla: https://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2016/12/Konstitucijos-interpretavimo-samprata.pdf
VAIČAITIS, Vaidotas, A.	2020	Teisminės valdžios konstitucinė samprata Lietuvoje ir Lenkijoje. Iš <i>Acta Universitatis Lodzianensis. Folia iuridica.</i>	93	Lodz, Polska. Wydawnictwo Uniwersytetu Lodzkiego. https://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2016/12/Vaidotas-A.-Vaicaitis.-Teismines-valdžios-konstitucine-santvarka-Lietuvoje-ir-Lenkijoje.pdf
VAIČAITIS, Vaidotas, A.	2017	Šiuolaikinio konstitucionalizmo samprata. <i>Teisė</i>	T. 104	Vilnius: Vilniaus Universiteto leidykla: https://www.zurnalai.vu.lt/teise/article/view/10847
Papildoma literatūra				
MESONIS,	2010	Konstitucijos interpretavimo		Vilnius: VĮ Registrų centras

Gediminas		metodologiniai pagrindai		
VAIČAITIS, Vaidotas A.	2009	Hermeneutinė teisės samprata ir konstitucija		Vilnius: Justitia
KŪRIS, Egidijus	2006	Konstitucija kaip teisė be spragų. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
KŪRIS, Egidijus	2011	Konstitucinės justicijos proceso teisės klausimu. <i>Teisė</i>	T. 78	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
	2023	Trisdešimt konstitucinės justicijos metų: <i>tempore et loco</i> .		Vilnius: https://lrkt.lt/data/public/uploads/2023/08/trisdesimt-konstitucines-justicijos-metu-2023-web.pdf